

Віктар КУРЛОВІЧ

Віктар Георгіевіч Курловіч нарадзіўся 18 лютага 1955 года ў вёсцы Драгічаны Ваўкавыскага раёна Гродзенскай вобласці. У 1970 годзе скончыў Драгічанскую васьмігодку, затым у 1972 годзе – Ізабелінскую сярэднюю школу. У 1976 годзе скончыў фізічны факультэт Гродзенскага дзяржаўнага педагогічнага інстытута імя Я. Купалы. Усю сваю працоўную дзейнасць прысвяціў дзецям. Працаваў на розных пасадах у Драгічанскай васьмігадовай, Краснасельскай сярэдняй, Вярэйкаўскай санаторнай школе-інтэрнаце і Вярэйкаўскай сярэдняй школах Ваўкавыскага раёна.

Паэт. Творы Віктара Георгіевіча Курловіча друкаваліся ў перыядычных выданнях: у альманаху “Голос надежды” (2008), у калектыўным зборніку “Люблю цябе, мая старонка” (2015); больш за 100 (!) вершаў былі апублікаваны ў ваўкавыскай раённай газеце “Наш час”.

У 2012 годзе ўбачыў свет зборнік лірыкі Віктара Курловіча “Пах медуницы”. У 2017-м – выходзіць другая кніга паэта “На скрыжаванні восені і лета”.

Творца з’яўляецца актывістам Ваўкавыскага раённага літаратурнага аб’яднання “Муза”. Акрамя гэтага, Віктар Георгіевіч сябрае і плённа супрацоўнічае з Гродзенскім гарадскім літаратурным аб’яднаннем “Надзея”; стаў фіналістам першага (2008) і лаўрэатам другога (2012) Абласнага конкурса паэзіі педагогічных работнікаў “Поэзия – души движенье”, быў неаднаразовам удзельнікам фестывалю паэзіі “Масялянскія салаўі” (Бераставіцкі раён). З 2018 года Віктар Георгіевіч Курловіч – член Саюза пісьменнікаў Беларусі. Жыве ў аграгарадку Вярэйкі Ваўкавыскага раёна. Піша на беларускай мове.

Шануйце родную зямлю

Парой вясновай назіраць люблю,
Як з выраю да нас кіруюць гусі...
Шануйце, людзі, родную зямлю,
Што з даўніны завецца Белай Руссю.

Як не любіць цудоўны гэты край –
Узгоркі, рэчкі, пушчы векавя
І ў хмызняках птушыны звонкі грай,
І ўсходы на палетках маладыя?

Як не любіць прастор яе палёў
І прахалоду свежую крыніцы,
Чароўны свет бярозавых гаёў
І шум грымотнай летняй навальніцы?

Шануйце, людзі, родную зямлю,
Што ў спадчыну пакінута дзядамі.
І як зярняткі кволья ў раллю,
І вы ў яе ўрастайце каранямі.

Якіх прайсці не прыйдзеца дарог,
Каб засталіся вы душой багаты,
Не забывайце родны свой парог
І цеплыню сваёй бацькоўскай хаты.

Цябе любоўю шчыраю люблю,
І пачуццё з гадамі не згасе...
Шануйце, людзі, родную зямлю
І помніце – яна адна такая.

2009

Бярозавы сум

Пра што ты шэпчаш ціхенька, бяроза,
Аб чым сумуеш у цішы начной?
Чаму празрысты, светлы сок, як слёзы,
Ты праліваеш раннюю вясной?

Свавольнік-ветрык заплятае косы,
І сонца лашчыць стан бялюткі твой,
І абмываюць летнім ранкам росы
Цябе жывою, свежаю вадой.

Аб чым ты плачаш, любая бяроза,
Чаго сумуеш, родная, скажы?
Мо ўспомніла далёкі дзень марозны
І жорсткі бой на гэтым рубяжы?

Няспынна стракаталі аўтаматы,
Над полем бою слаўся чорны дым.
І каб змагла, напэўна, то сама ты
Байцоў прыкрыла голлейкам сваім...

Гады мінулі, і ля абеліска
Акоп стары парос густой травой.
А мне цяпер такім здаецца блізім
Твой сум адвечны, светлы вобраз твой.

1982

Стары дом

З пахіленым дахам ты моўчкі стаіш,
Хаваючы дзесьці глыбока трывогу,
Каторы ўжо год сіратліва глядзіш
Вачмі-аканіцамі ты на дарогу.

І мрояцца часта нязбытныя сны,
І дому старому яшчэ ўсё здаецца,
Што прыйдзе той час, і ў пачатку вясны
Сям'я за сталом надвячоркам збярэцца.

Пачнецца гамонка пра родны свой край,
Пра вёску сваю і яе наваколле,
Якім будзе лета і новы ўраджай,
Пра справы надзённыя, поспехі ў школе...

Ды толькі прайшлі, праляцелі гады,
Памерлі бацькі, з дому з'ехалі дзеці.
Ніхто з іх ужо не прыедзе сюды –
Жыццё ўсіх раскідала дзесьці па свеце.

Ужо вельмі хутка ён пойдзе на злом,
Той дом на пагорку ля самай дарогі,
Што верай і праўдай і ноччу, і днём
З людзьмі раздяляў іх турботы, трывогі.

2007

Апусцела вёска

Пастарэла вёска, век свой дажывае,
Дзе-нідзе іскрынкі цепляцца жыцця.
І сюды дарогі ціха прыкрывае
Шчыльным пакрывалам шэрань забыцця.

Хоць бывала цяжка, тут жылі шчасліва...
Толькі з кожным годам больш і больш двароў
Тых, што выглядаюць вельмі сіратліва –
Сумна ім, напэўна, без гаспадароў.

Усё менш тут чутны звонкі смех дзіцячы,
Толькі выключэннем лета можа быць –
Да сваіх бабуляў едуць, як на дачы,
Гарадскія ўнукі крыху адпачыць.

Дык давайце з вамі ўсё ж паразважаем
У сваіх кватэрах у начной цішы –
Можа разам з вёскай мы, сябры, губляем
Важную часцінку нашае душы?

2010

Пісьмо да маці

Прабач мяне, што я пішу нячаста,
Што ліст чакаеш ад мяне даўно,
Што паштальёнка наша, цётка Наста,
Цяпер так рэдка стукае ў акно.

Са мною клопатаў табе было нямала...
Як шмат разоў у цемені начэй
Заплюшчыць ты сабе не дазваляла
Чырвоных ад бяссонніцы вачэй.

Шкада, што бачымся мы вельмі рэдка –
Так мала часу вольнага цяпер.
І калі скажа, што забыў, суседка
Ты словам гэтым, родная, не вер.

Я памятаю родныя маршчыны
І цеплыню мазолістай рукі.
І неаднойчы ў цяжкія хвіліны
Успамінаю домік ля ракі.

Тады дзяцінства блізікім мне здаецца.
Яшчэ не раз яго ўзгадаю я...
Бо назаўжды са мною застаецца
Усмешка, шчырасць, дабрыня твая.

1982

Няма настаўнікаў былых

Няма ў жыцці настаўнікаў былых...
І хоць яны ўжо не працуюць болей,
Ды толькі думкі, успаміны іх
Нябачнай ніткай звязваюць са школай.

Хоць шлях працоўны ваш нялёгкі быў –
Сумненні, перамогі і няўдачы –
Яго вам назаўсёды асвятліў
Той позірк зацікаўлены дзіцячы.

Зважалі мала, як ляцяць гады –
Другім сябе вы цалкам аддавалі.
І прыкмячалі нават не заўжды,
Што дзеці ўжо свае павырасталі.

Няма ў жыцці настаўнікаў былых...
Хаця пайшлі са школьнага парога,
Бывае неспакойна вам за тых,
Каго вялі ў жыццёвую дарогу.

Жыццё ідзе, імчыць за годам год,
Дарослымі даўно ўжо вучні сталі.
І лепшая з усіх узнагарод –
Каб вас яны хоць зрэдку ўспаміналі.

2011

Яшчэ не восень

Яшчэ цяплынь не адышла з двара,
І наваколле сонейкам сагрэта...
Ёсць і ў прыродзе, і ў жыцці пара –
Яшчэ не восень, але ўжо не лета.

Ад нараджэння да апошніх дзён,
Так сталася ў прыродзе ўжо спрадвеку,

Быцця зямнога нашага закон
Не падуладны нават чалавеку.

Ляцяць няспыннай чарадой гады,
Жыцця ўзыходзяць маладыя ўсходы.
І хутка, не падзецца нікуды,
Ужо закружаць лісця карагоды.

Але нам ранавата сумаваць
Па тым, што адзвінела наша лета.
Яшчэ ў жыцці так многа шчыраваць,
І песні нашы ўсе яшчэ не спеты.

Хаця былы запал той малады
Вярнуць назад не ўдасца ўжо напэўна, –
Наперадзе не горшыя гады
І важна, каб пражыць іх не дарэмна.

І справы трэба будзе перадаць
У моцныя і маладыя рукі,
Каб множыць іх маглі і прадаўжаць
Спачатку дзеці, а затым – унукі.

2010

Думкі пра паэзію

Сакрэт не адкрыю, напэўна, для вас,
Што многія пішуць нядрэнныя вершы.
Не так ужо важна бывае падчас,
Які менш удалы, які з іх найлепшы.

Тут кожны па-свойму, вядома, мастак
У справе рыфмоўкаў, памераў, сюжэтаў,
Бо піша адзін для душы, проста так,
Другі марыць стаць знакамітым паэтам.

І спрэчкі ўзнікаюць, бывае, хоць плач,
Ды толькі заўжды мне чамусьці здаецца –
Галоўны суддзя ў гэтай справе – чытач,
Які вельмі хутка ва ўсім разбярэцца.

Адно я сказаць тым, хто піша, хачу,
Што памятаць трэба заўсёды пры гэтым –
Душу верш амаль не кране чытачу,
Калі ён не пройдзе праз сэрца паэта.

2010

Жаданні паэта

Я веснічкі душы адкрыю свету –
няхай душа мая яму спявае.
Бо хочацца ў жыцці сваім паэту –
яна каб засталася маладая.

Ад раўнадушша каб не зачарсцвела,
і не застыла льдзінкай на марозе,
а крочыла настойліва і смела
па той, аднойчы выбранай дарозе.

Яшчэ таго душы сваёй хачу я –
каб ёй быць зразумелай чытачамі,
і зразумець магла душу чужую,
сагрэць яе гаючымі радкамі.

Каб цешылася сонцу і нягодзе,
лунала ў небе над бацькоўскім краем,
жыла і сілы чэрапа ў народзе –
я больш за ўсё ёй гэтага жадаю.

2015

Прызнанне

Люблю цябе, мой краю беларускі,
дзе звонка льецца песня жаўрука,
і стужкаю прывабліваю вузкай
бяжыць і кліча хуткая рака.

У зарасніках вольхі, вербалозу
азерцы невялічкія блішчаць,
і як дзяўчаты, статныя бярозы
на ўскрайку вёскі купінкай стаяць.

Люблю, як неба зоркамі іскрыцца,
і ярка свеціць месяц малады.
А спёкаю прыемна так напіцца
з глыбінь крыніц сцюдзёнае вады.

І як пад свежы подых навальніцы
шумяць трывожна пушчы і лясы.

Люблю палі, дзе жыта каласіцца,
і набіраюць сілу каласы.

Дзе праз твае шырокія разлогі
на поўдзень, поўнач, захад і на ўсход
за далягляд вядуць, бягуць дарогі,
і дзе жыве гасцінны мой народ.

У час набегаў, войнаў, землятрусаў,
на скрыжаваннях лёсаў і дарог,
для новых пакаленняў беларусаў
далёкі продак мой цябе збярог.

Так хочацца душою прытуліцца
мне да тваіх пагоркаў і далін,
бо ты адна ў мяне, мая зямліца,
і сэрцу любы, краю, ты адзін.

2015

Дубы над Нёманам

Стаяць дубы над Нёмнам векавыя
і іх ніякай сіле не сагнуць.
Як волаты з часоў былых жывыя,
што родны край ад бедаў берагуць.

Пахрышчаныя ветрам і маланкай,
з абдзёртаю, абпаленай карой,
яны штодня, ад ранку і да ранку,
нясуць нялёгкі абавязак свой.

А побач з імі моладзь падростае,
галінкі цягне кволья да зор.
Мінуць гады, і сіла маладая
на змену ім заступіць у дазор.

Стаяць дубы над Нёмнам векавыя,
іх знішчыць і нягоды не змаглі.
Як напамінак пра гады ліхія,
надзейны абярэг маёй зямлі.

2016

Ваўкавыскі край

Мой непаўторны ваўкавыскі край,
дзе Рось іскрыстай стужкаю бруіцца.
Ці ёсць другі зямны на свеце рай,
каб змог душой і сэрцам прытуліцца?

Хоць на зямлі мясцін прыгожых шмат,
ды замяніць нішто не зможа толькі
прастор палёў, што мкнуць за далягляд,
і прыгажосць бярозак нашых стромкіх.

Тут на змярканні зорак светлякі
і месяца акрайчык серабрыцца.
А як умеюць слаўна землякі
і працаваць, і дружна весяліцца!

Хто йдзе сюды з адкрытаю душой,
адчыняцца гасцінна дзверы хаты.
І ўжо даўно вядома за мяжой
які мой край на таленты багаты.

Мой гераічны ваўкавыскі край!
Чыіх нападаў толькі ты не зведаў:
набегі крыжакоў крывавых зграй,
ліхіх татар, французаў, немцаў, шведаў.

Сваю свабоду здолеў адстаяць,
хоць гістарычны шлях твой быў няпросты.
Ды ўмеюць таямніцы зберагаць
і курганы, і ціхія пагосты.

Хай храмаў галасістыя званы
звіняць над старажытнаю зямлёю,
дзе дзіўным чынам вузляком адным
сплятаюцца сучаснасць з даўніною.

Маёй Радзімы слаўны, мілы кут...
Ну як жа мне табой не ганарыцца?
Я вельмі ўдзячны лёсу ў тым, што тут
калісьці давялося нарадзіцца.

Роднасць

З дзяцінства нашу ў сэрцы неба хусцінку,
святло непаўторнае стромкіх бяроз
і роднай зямлі нашай тую часцінку,
дзе я нарадзіўся калісьці і рос.

Не зможа яе замяніць мне ніколі
прывабнасць чужой і далёкай зямлі –
нашмат даражэй сцежка вузкая ў полі,
высока ў блакіце над ім жураўлі.

Прайдуся таемнай дарожкай лясною,
нап'юся гаючай крынічнай вады...
Тут вее ад кожнай былінкі спакоем,
калі іншы раз зазіраю сюды.

Твае далягляды заўсёды са мною,
з часоў, як маленькім зусім хлапчуком
пранікся, мой край, да цябе я любоўю
з матуліным цёплым грудным малаком.

Пра гэтую роднасць мне нельга забыцца –
мы звязаны лёсам з табою адным.
За шчасце лічу я табой ганарыцца
і сынам застацца навекі тваім.

2014

Надыход вясны

Хоць начамі мароз не здаецца,
і завеям канца ўсё няма,
толькі скончыцца, як ні злуецца,
вельмі нудная гэта зіма.

Дзень каторы дарэмна гадаю:
што ў прыродзе не склалася, дзе?
І ад гэтага, мабыць, адчаю
і вясна так марудна ідзе.

Наваколле застыла ў чаканні,
ціха дрэмле ўзбярэжжа ракі,
ды спяшаюцца ўжо на спатканне
да яе ўсё часцей ручайкі.

Весялейшыя дні наступаюць
у лясной непразнай глушы,
і здалёку нас гучна вітаюць
срэбразвоннай слязой ледзяшы.

Пройдзе час некаторы, і ўзлесак
скіне чары зімовага сну
і абудзіць вачыма пралесак
у душы неспакойнай вясну.

2013

Вяртанне

Паціху прачынаецца зямля,
прыгрэла сонца ўзгоркі і даліны.
І ў родны край вяртаецца здаля
з вясёлым крыкам першы клін птушыны.

Хаця яшчэ бываюць халады,
мароз начамі злосна прыціскае,
да гнёзд сваіх ляцяць яны заўжды
і сілы той няма, што іх стрымае.

Маркоціць крык птушыны ўвосень нас –
які вясной ён радасны і гучны! –
Такі доўгачаканы гэты час,
таму пачуццям так маім сугучны.

Вяртаючы нібыта з небыцця,
значэнне ў тым вялікае ён мае,
што прыгажосць і прагу да жыцця
ад сноў зімовых цяжкіх абуджае.

Ляцяць высока птушкі над зямлёй,
вітаючы дубровы і палеткі.
І хутка ўжо напоўняць цеплынёй
душу і сэрца веснавыя кветкі.

2016

Сярэдзіна лета

Мы марылі толькі нядаўна пра гэта,
з надзеяй чакалі вясны, цеплыні,

а ўжо на парозе сярэдзіна лета –
кароткія ночы, працяглыя дні.

Ад спёкі стамілася ўсё наваколле,
віне галаву кветак церпкі дурман,
на ўзгорку за вёскай хвалюецца поле
пад ветрыкам лёгкім – нібы акіян.

Жывіцаю пахне ў бары разагрэтым,
лес поўніцца водарам спелых чарніц.
Сярэдзіна лета, сярэдзіна лета –
час цёплых грымотных дажджоў, навальніц.

Рака кліча-вабіць усіх прахалодай –
дзятвы звонкі смех на яе берагах.
І грудзі ўдыхаюць з такой асалодай
пах свежага сена ў бліжэйшых лугах.

А дні, як заўжды, прабягуць непрыкметна...
Згадаю ў зімовай начной цішыні
цудоўнае, цёплае, мілае лета –
купальскія ночы, спякотныя дні.

2013

На скрыжаванні восені і лета

Няспынны час няўрымсліва цячэ –
не прыпыніць мне бег імклівы гэты,
а затрымацца хочацца яшчэ
на скрыжаванні восені і лета.

Даўно замоўклі песні салаўя,
адпалымнелі ўспышкамі зарніцы,
ды так і не змагла душа мая
дагэтуль імі ўдоставь наталіцца.

Слатою восеньскай, зімоваю парой,
магчыма, мне яшчэ не раз прысніцца,
як Зеўс па небе вогненнай стралой
імчыцца на грымотнай калясніцы.

Што зробіш – тыя дні не за гарой,
калі аднойчы ўвосень на світанні
напоўніць сэрца болем і тугой
жалобны крык птушыны развіталыны.

Яшчэ бываюць сонечныя дні,
ды застаецца для мяне сакрэтам,
чаму душа так прагне цеплыні
на скрыжаванні восені і лета.

2014

Не плач ты, восень...

Не плач дажджамі, восень, па былым,
па тых дзяньках, што намі не дапеты,
калі закраўся ў душы холад зім,
а мы чакалі ўсё вяртаньня лета.

Ды сэрцы нашы не змаглі сагрэць
у полі руні яркі клін зялёны,
сухой лістоты пад нагамі медзь
і полымя старых высокіх клёнаў.

Дапамагчы нам так і не змаглі
вярнуць каханне восені карціны...
Яго панеслі ў вырай жураўлі –
далёкія заморскія краіны.

Ці, можа, адляцела назаўжды
яно з бялюткім лёгкім павуціннем,
каб заставацца ў сэрцах праз гады
салодка-горкім нашым успамінам.

2007

Думкі пра Радзіму

Па-над кустамі спелае шыршыны
і лесам, што імкне за далягляд,
у вырай адлятае клін птушыны,
вясною каб вярнуцца зноў назад.

У далечы самотны клін знікае,
а мне спакою думка не дае –
якая сіла іх штогод вяртае
ў гнёзды, што пакінулі, свае?

Не вабіць іх зямлі заморскай лета,
не хочацца той вечнай цеплыні –
нашмат мілей ім край суровы гэты
і луг у вечаровай цішыні...

Як думка галаву апанавала,
і на праблему паглядзеў глыбей,
агульнага я адшукаў нямала
і ў пералётных птушак, і ў людзей.

Абставіны, жыццёвыя дарогі
далёка некаторых завялі
ад дому і бацькоўскага парога,
ад роднай, змалку блізкае зямлі.

Ды сэрца аніяк забыць не можа
палі, дзе ходзяць хвалі збажыны,
за вёскай крыж стары на раздарожжы
і цёплы подых хуткае вясны.

Так цягне іх, так хочацца вярнуцца
сюды хоць раз праз доўгія гады,
каб да бярозкі ў лесе прыхінуцца,
што стала блізкай сэрцу назаўжды...

Такое адбываецца спрадвеку,
але ў адным я ўпэўніўся спаўна –
мясцін прывабных шмат для чалавека,
Радзіма толькі можа быць адна.

2013

